

## AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3439/2023. (X. 25.) AB VÉGZÉSE

### alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Gfv.VI.30.359/2021/3. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

### I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó gazdasági társaság jogi képviselője (dr. Pék Edina kamarai jogtanácsos) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § bekezdése alapján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő, kérve a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Gfv.VI.30.359/2021/3. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését. Álláspontja szerint a Kúria ítélete ellentétes az Alaptörvény C) cikk (1) bekezdésével, a T) cikk (1)–(2) bekezdésével, a XV. cikk (1) bekezdésével, a XXVIII. cikk (1) bekezdésével, a 25. cikk (1) bekezdésével és a 28. cikkével.
- [2] Az ügy lényege az indítvány és a rendelkezésre álló ítéletek alapján az alábbiak szerint foglalható össze.
- [3] Az alapügyben egy cég (a továbbiakban: adós) 2011 márciusában folyószámla hitelszerződést kötött egy pénzintézzel (a továbbiakban: bank), amely szerződés biztosítésként készfizető kezességet vállalt az adós ügyvezetője (a későbbi per alperese). A bank a hitelszerződéstől függetlenül, annak megkötését követően, külön kezességi szerződést kötött egy erre szakosodott vállalkozással (a továbbiakban: hitelgarancia szervezet). E szerződés alapján a hitelgarancia szervezet készfizető kezességet vállalt a hitelszerződésből eredő tartozás 80%-ig. A bank 2012 februárjában a hitelszerződést felmondta és felszólította teljesítésre az alperest (mint készfizető kezest). Tekintettel arra, hogy az alperes nem teljesített, a hitelgarancia szervezet kezességvállalása beváltásra került, ezzel együtt a követelés ezen része (az azt biztosító jogokkal együtt) rá átszállt. A hitelgarancia szervezet ezt követően – 2012 áprilisában – tértivevényes levélben szólította fel teljesítésre, mind az adóst, mind az alperest, 2012 májusában alperes részéről a levél „nem kereste” jelzéssel érkezett vissza. A hitelgarancia szervezet ezt követően legközelebb 2016 januárjában szólította fel fizetésre az alperest. Az ugyanarra a lakcímre kiküldött levél ismételt „nem kereste” jelzéssel érkezett vissza. 2018 májusában a bank és a hitelgarancia szervezet a követelést engedményezték egy követeléskezelő cégre (a továbbiakban: felperes vagy indítványozó), erről 2018 júniusában tájékoztatták az alperest, egyben felszólították a teljesítésre. Ez a levél is a korábbi címre került megküldésre. A hitelgarancia szervezet üzletszabályzata értelmében a postai küldeményeket a postára adástól 3 munkanapon belül kézbesítettnek kell tekinteni. Mivel az adós nem teljesített, a felperes bírósághoz fordul, kérve az alperes kötelezését a hitelgarancia szerződés révén a banknak fizetett pénzüsszeg, a késedelmi kamat és a perköltség megfizetésére.
- [4] Az első fokon eljáró Pesti Központi Kerületi Bíróság (a továbbiakban: PKKB vagy elsőfokú bíróság) a felperes keresetét elutasította, megállapítva, hogy a kereset bírói úton nem érvényesíthető a követelés elévülése miatt.
- [5] Az elsőfokú bíróság először is rögzítette, hogy az alperes és a hitelgarancia szervezett között nem jött létre szerződéses jogviszony, mivel a bank és a hitelgarancia szervezett között létrejött kezességvállalási szerződésnek ő nem részese. Ennek megfelelően a hitelgarancia szervezett üzletszabályzata sem köti az alperest. Az alperes a bankkal kötött kezességvállalási szerződésben csak azt jelentette ki, hogy ismeri az adós és a bank közötti hitelszerződés tartalmát, azonban ettől nem lett szerződő fél. Mindezekből következik, hogy nem volt köteles bejelenteni lakcímének megváltozását sem a hitelgarancia szervezet, sem a felperes felé. A kölcsönös együttműködési és tájékoztatási kötelezettség polgári jogi elve alapján az alperes akkor lett volna erre köteles, ha értesült volna a kezességbeváltás tényéről, azaz arról, hogy közte és a hitelgarancia szervezet között polgári jogi jogviszony jött létre.
- [6] Másrészt a PKKB rögzítette, hogy a követelés 2012. február 10. napján vált esedékessé, azaz 2017. február 10. napján évült volna el. A rendelkezésre álló adatok szerint az alperesnek 2014. május 27. és 2017. június 5. között nem volt bejelentett lakóhelye, ez idő alatt tehát az elévülés nyugodott. A Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 326. § (2) bekezdése értelmében az akadály megszűnésétől számított egy éven belül – azaz 2018. június 6. napjáig – lehetett volna érvényesíteni az alperessel szemben a követelést.

A követelés felperesre engedményezésére 2018. május 25. napján került sor, erről 2018. június 10. napján kelt levélben értesítették az alperest. A fizetési felszólítás azonban egyrészt az elévülés bekövetkezése után keletkezett, másrészt a felperes nem tudta bizonyítani, hogy az az alpereshez megérkezett. Az alperes tehát joggal állította, hogy a követelés vele szemben elévült, ezért az bírói úton nem érvényesíthető.

- [7] A másodfokon eljáró Fővárosi Törvényszék (a továbbiakban: másodfokú bíróság vagy Törvényszék) az elsőfokú ítéletet helybenhagyta, annyiban pontosítva azt, hogy a követelés 2017. április 21-én évült volna el az elévülés nyugvásának hiányában. A Kúria mint felülvizsgálati bíróság a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.
- [8] 2. Az indítványozó – a polgári per felpereseként – alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, kérve a Kúria Gfv.VI.30.359/2021/3. számú ítélete alaptörvény-ellenességének a megállapítását és megsemmisítését. Álláspontja szerint a Kúria az Alaptörvény 28. cikke szerinti értelmezési feltételeket figyelmen kívül hagyva alkalmazta a régi Ptk. 4. §-ban foglalt együttműködési és tájékoztatási kötelezettséget, amikor annak hatókörét a szerződéses viszonyokra szűkítette le. Ezzel a *contra legem* jogértelmezéssel a Kúria nemcsak a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot [XXVIII. cikk (1) bekezdés] sértette meg, hanem hátrányos megkülönböztetést [XV. cikk (1) bekezdés] is alkalmazott az indítványozóval szemben. A Kúria ugyanis rögzítette, hogy az indítványozó jogelődje akkor járt volna el gondosan, ha a 2016. január 11. napján kelt fizetési felszólítás visszaérkezését követően ellenőrizte volna az alperes lakcímét és nem vár további két évet, majd értékesíti a követelést. Az indítványozó szerint a Kúria ezzel különbséget tett a felek között, hiszen értelmezése szerint az alperes (kötelezett) a régi Ptk. 4. §-a szerint szerződéses jogviszonyon kívül nem volt köteles lakcímváltozását bejelenteni, ugyanakkor a jogosulttól (hitelgarancia szervezet) elvárta a lakcím ellenőrzését. A hatalommegosztás elvét – és vele együtt a T) cikk (1)–(2) bekezdésében és a 25. cikkben foglaltakat – is megsértette a Kúria fenti jogértelmezése, hiszen lényegében jogot alkotott – állította az indítványozó.
- [9] 3. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdéseiben meghatározottak alapján mindenképp az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie, ezért az Alkotmánybíróság tanácsban eljárva elsőként azt vizsgálta, hogy az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerinti indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasz előterjesztésére vonatkozó, törvényben meghatározott követelményeknek.
- [10] 3.1. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának törvényi feltétele, hogy az indítványozó az Alaptörvényben biztosított jogának sérelmére hivatkozzon. Az indítvány azonban e feltételnek csak részben tesz eleget. Az Alaptörvény C) cikk (1) bekezdése, a T) cikk (1)–(2) bekezdése, a 25. cikk (1) bekezdése, valamint 28. cikke az Alkotmánybíróság gyakorlata értelmében nem minősülnek az alkotmányjogi panaszt megalapozó, Alaptörvényben biztosított jognak [3458/2020. (XII. 14.) AB végzés, Indokolás [8]; 3289/2023. (VI. 15.) AB végzés, Indokolás [32]].
- [11] Az indítványozó szerint a *contra legem* bírói jogértelmezés az oka a XV. cikk (1) bekezdése szerinti hátrányos megkülönböztetésnek. Az alaptörvény-ellenességet e körben tehát a 28. cikk és a XXVIII. cikk (1) bekezdés bíróság általi megsértése okozza – állítja az indítványozó. Erre tekintettel a XV. cikk (1) bekezdésével kapcsolatos indítványi elemet a XXVIII. cikk (1) bekezdés sérelmének vizsgálata körében értékeli az Alkotmánybíróság.
- [12] 3.2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján a továbbiakban azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz az Abtv. 29. §-ában foglalt tartalmi feltételeket kimeríti-e. Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását [3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30], illetve 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]]. A feltételek meglétének vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [13] 3.3. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése és a 28. cikk szerinti – bíróságoknak címzett – értelmezési szabály természetesen fogalmi egységet alkotnak. Utóbbi ugyan önmagában nem tekinthető olyan, Alaptörvényben biztosított jognak, amelynek sérelmére hivatkozva alkotmányjogi panaszt lehetne benyújtani [3084/2012. (VII. 26.) AB végzés, Indokolás [6]; 3176/2013. (X. 9.) AB határozat, Indokolás [29]], azonban a jogértelmezés Alaptörvényben rögzített elveinek betartása minden kétséget kizáróan részét képezi a tisztességes bírósági eljárásban megvalósuló jogértelmezéssel szemben állított minimális alkotmányos követelményeknek [3328/2023. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [18]].
- [14] Az Alkotmánybíróság emlékeztet továbbá állandó gyakorlatára, amely szerint az Alkotmánybíróság mindaddig tartózkodik attól, hogy törvényértelmezési és szakjogi kérdésekben állást foglaljon [7/2013. (III. 7.) AB határozat,

- Indokolás [33], [38]), amíg a jogalkalmazói jogértelmezés közvetlenül nem befolyásolja valamely alapjog gyakorolhatóságát és tényleges érvényesülését {13/2014. (IV. 18.) AB határozat, Indokolás [51]; megerősítve: 3208/2014. (VII. 21.) AB végzés, Indokolás [16]}. A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, amely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható. Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti „szuperbíróság” szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]–[15]}.
- [15] Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza továbbá, hogy a rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések önmagukban nem adhatnak alapot az alkotmányjogi panasznak. Egyébként az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna {lásd: 3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [28]}. A jogi indokok helyességének vizsgálata főszabály szerint nem tartozik az Alkotmánybíróság hatáskörébe. Az indítványozó által állított *contra legem* jogértelmezés és jogalkalmazás önmagában nem alapozza meg az alkotmányellenességet, tehát a pusztán a bírói jogértelmezés állított hibájára alapított alkotmányjogi panaszt – a tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal összefüggésben – az Alkotmánybíróság érdemben nem vizsgálja {vesd össze például: 20/2017. (VII. 18.) AB határozat, Indokolás [21]–[29]; 3295/2019. (XI. 18.) AB végzés, Indokolás [37]–[40]}.
- [16] Az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy az elsőfokú bíróság – a Törvényszék és a Kúria által is megerősített – álláspontja szerint a régi Ptk. 4. §-a azért nem volt alkalmazható az alperes vonatkozásában, mert nem értesült arról, hogy a hitelgarancia szervezet teljesített a bank felé és így az alperes és a hitelgarancia szervezet között polgári jogi jogviszony jött létre. A fentiek alapján az indítványozó azon állítása, amely szerint a Kúria a régi Ptk. 4. §-ának alkalmazhatóságát a szerződéses jogviszonyokra szűkítette, a rendelkezésre álló adatok alapján nem volt igazolható.
- [17] 4. Tekintettel arra, hogy az alkotmányjogi panasz nem felelt meg az Abtv. 27. § (1) bekezdés (1) pontjában, 52. § (1b) bekezdés *b*) pontjában, valamint 29. §-ában foglalt feltételeknek, az Alkotmánybíróság azt – az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése alapján eljárva – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a*) és *h*) pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2023. október 10.

*Dr. Horváth Attila s. k.,*  
tanácsvezető alkotmánybíró

*Dr. Juhász Imre s. k.,*  
előadó alkotmánybíró

*Dr. Sulyok Tamás s. k.,*  
alkotmánybíró

*Dr. Juhász Miklós s. k.,*  
alkotmánybíró

*Dr. Varga Réka s. k.,*  
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/2448/2022.

